

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 73/2023-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich s. r. o., Skautská 12, Nitra, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Roman Heinrich, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II č. k. 22 Cb 128/2014-1804 z 28. októbra 2022 takto

rozhodol:

1. I. výrokom uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 22 Cb 128/2014-1804 z 28. októbra 2022 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 22 Cb 128/2014-1804 z 28. októbra 2022 v jeho I. výroku **zrušuje**.
3. Okresný súd Bratislava II **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia **493,10 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v spojení s čl. 1

ústavy uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť I. výrok napadnutého uznesenia a vec v rozsahu zrušenia vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Žiada tiež o náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 22 Cb 128/2014 voči žalovanému domáhal zaplataenia odstupného z titulu skončenia zmluvy o obchodnom zastúpení z 27. marca 2007.

3. Okresný súd uznesením č. k. 22 Cb 128/2014-1750 z 1. júla 2022 rozhodol:

„I. Súd schvaľuje zmier tohto znenia:

Žalovaný sa zaväzuje zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 66.910,- Eur v lehote do 20 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Vo zvyšku sa konanie zastavuje.

Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

II. Žalobcovi sa vracia krátený súdny poplatok za žalobu vo výške 4.361,50 Eur cestou [REDAKOVANÉ] po právoplatnosti uznesenia.

III. Žalovanému sa vracia krátený súdny poplatok za žalobu vo výške 2.942,25 Eur cestou [REDAKOVANÉ] po právoplatnosti uznesenia.“

4. Uznesenie okresného súdu č. k. 22 Cb 128/2014-1750 z 1. júla 2022 nadobudlo právoplatnosť 24. júla 2022 a vykonateľnosť 15. augusta 2022.

5. Okresný súd I. výrokom napadnutého uznesenia rozhodol:

„I. Súd mení II. výrok uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 22 Cb/128/2014-1750 zo dňa 01. 07. 2022 tak, že tento správne znie:

Žalobcovi sa vracia krátený súdny poplatok za odvolanie vo výške 1.419,25 Eur cestou [REDAKOVANÉ] po právoplatnosti uznesenia.“

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 73/2023-24 z 8. februára 2023 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ argumentuje, že právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia. Ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova. Osobitný procesný spôsob napadnutia právoplatného

rozhodnutia upravujú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pričom iný spôsob zrušenia právoplatného rozhodnutia môžu upravovať osobitné predpisy.

8. Sťažovateľ poukazuje na to, že okresný súd sa v napadnutom uznesení odvolal na ustanovenie § 12 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 71/1992 Zb.“ alebo „zákon o súdnych poplatkoch“) uvádzajúc, že ak vydá súd nesprávne rozhodnutie o poplatkovej povinnosti, takéto rozhodnutie zruší alebo zmení aj bez návrhu.

9. Podľa názoru sťažovateľa § 12 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. neumožňuje súdu zmeniť už právoplatné a vykonateľné rozhodnutie – uznesenie súdu. Sťažovateľ je toho názoru, že citované zákonné ustanovenie sa vzťahuje na iný typ rozhodnutí súdu, a to výzvy či platobné príkazy, ktoré súdy zasielajú účastníkom konania na uhradenie súdneho poplatku. Uvádza, že pokiaľ by jeho názor aj nebol správny, tak § 12 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. by umožňoval súdu zmeniť len rozhodnutia o poplatkovej povinnosti. Nie však rozhodnutia o vrátení súdneho poplatku, keďže samotný zákon č. 71/1992 Zb. rozlišuje rozhodnutie o poplatkovej povinnosti a rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku, teda rozlišuje poplatkovú povinnosť a právo na vrátenie súdneho poplatku.

10. Sťažovateľ namieta, že nesprávna aplikácia právnych predpisov zo strany okresného súdu viedla v jeho prípade k vydaniu súdneho rozhodnutia, ktorým bolo v konečnom dôsledku zrušené právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu a odňatý majetok sťažovateľovi.

11. Sťažovateľ poukazuje na nesprávne označenie žalobcu v napadnutom uznesení, v ktorom je sťažovateľ ako žalobca označený civilným menom a priezviskom, bydliskom a dátumom narodenia, hoci v podanej žalobe, celom súdnom konaní, ako aj v uznesení č. k. 22 Cb 128/2014-1750 z 1. júla 2022 bol označený obchodným menom, pod ktorým podniká ako živnostník, vrátane miesta podnikania a IČO.

12. Sťažovateľ tiež namieta, že napadnuté uznesenie *„bolo vydané sudcom, hoci sa týka rozhodnutia podľa zákona č. 71/1992 Zb., podľa ktorého - § 14 ods. 4 mal rozhodovať vyšší súdny úradník“*.

13. Napadnutým uznesením okresného súdu boli podľa názoru sťažovateľa porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jeho základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu a v neposlednom rade ide o porušenie princípu právnej istoty vo vzťahu k právoplatnému rozhodnutiu okresného súdu podľa čl. 1 ústavy, ktoré bolo v rozpore s právnymi predpismi zrušené.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

14. Okresný súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedol, že ju považuje za nedôvodnú. V posudzovanej právnej veci aplikoval § 12 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb., podľa ktorého ak súd vydá nesprávne rozhodnutie o poplatkovej povinnosti, takéto rozhodnutie zruší alebo zmení aj bez návrhu. Uvedené ustanovenie použil v predmetnom prípade, keďže „*ho ako jediné možno aplikovať na nápravu chyby súdu ohľadom vrátenia súdneho príplatku a urobil by tak aj v prípade, ak by pôvodné nesprávne uznesenie o vrátení súdneho poplatku vydal vyšší súdny úradník. V danom prípade je preto bezpredmetné, či uznesenie o vrátení súdneho poplatku bolo vydané pod menom sudcu, či vyššieho súdneho úradníka, a to vzhľadom k tomu, že ho bolo potrebné opraviť prostredníctvom aplikácie ustanovenia § 12 ods. 3 zák. č. 71/1992 Zb., čiže v konečnom dôsledku by sa tým majetkové postavenie sťažovateľa nijak nezmenilo.*“.

III.2. Replika sťažovateľa:

15. Sťažovateľ vo svojej replike opätovne zdôraznil, že právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a jeho zásadnú nezmeniteľnosť. Ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

16. V prípade, že by mal súd (sudca) za to, že existujúce rozhodnutie súdu je v rozpore s právom (hmotným či procesným), nemôže postupovať svojvoľne, ale prípadnú „nápravu“ rozhodnutia môže a musí dosiahnuť len zákonným postupom. Zákonným postupom však podľa sťažovateľa nie je svojvoľné zrušenie svojho predchádzajúceho rozhodnutia samotným súdom.

17. Sťažovateľ uvádza, že z napadnutého uznesenia okresného súdu ani z jeho vyjadrenia k ústavnej sťažnosti nie je zrejmé, na základe akého podnetu vydal nové rozhodnutie. Opakovane poukazuje na potrebu odlišiť poplatkovú povinnosť a právo na vrátenie súdneho poplatku, pričom podľa jeho názoru je nevyhnutné rozlišovať rozhodovanie súdu o uložení povinnosti účastníkovi (uloženie poplatkovej povinnosti) a rozhodovanie súdu o uplatnenom práve účastníka konania (právo účastníka na vrátenie súdneho poplatku), pričom zákon č. 71/1992 Zb. neobsahuje právnu úpravu (zákonné ustanovenie), ktorá by upravovala možnosť súdu zmeniť alebo zrušiť už právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu o vrátení súdneho poplatku.

18. Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd preto aplikoval na tento prípad nesprávne právne predpisy, čím postupoval arbitrárne.

19. Majetkové postavenie sťažovateľa sa napadnutým uznesením zmenilo, pretože podľa pôvodného právoplatného a vykonateľného rozhodnutia okresného súdu z 1. júla 2022 mal dostať späť finančnú sumu vo výške 4 361,50 eur. Podľa napadnutého (a podľa sťažovateľa

nezákonného) rozhodnutia však dostáva späť finančnú sumu len vo výške 1 419,25 eur, preto nesúhlasí s tvrdením okresného súdu, že jeho majetkové postavenie sa nijako nezmenilo.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Sťažovateľ namieta, že nesprávna aplikácia právnych predpisov zo strany okresného súdu viedla v jeho prípade k vydaniu súdneho rozhodnutia, ktorým bolo v konečnom dôsledku zrušené právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu a bol mu odňatý majetok, čím došlo k porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu, a súčasne popretiu princípov právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

21. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva.

22. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

23. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

24. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh, vyjadrenia okresného súdu a vyžiadaného spisového materiálu vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 22 Cb 128/2014-1750 z 1. júla 2022 schválil v právnej veci sťažovateľa súdny zmier, v časti konanie zastavil a rozhodol o nároku na náhradu trov konania, pričom II. výrokom tohto uznesenia sťažovateľovi (žalobcovi) vrátil krátený súdny poplatok za žalobu vo výške 4 361,50 eur. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24. júla 2022

a vykonateľnosť 15. augusta 2022. Uvedeným dňom bola nastolená právna istota sťažovateľa týkajúca sa otázky vrátenia ním zaplatených súdnych poplatkov.

25. Podľa § 226 a § 230 CSP v spojení s § 234 ods. 2 CSP právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia a ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

26. Následne I. výrokom napadnutého uznesenia (ktorý je výlučným predmetom prieskumu ústavného súdu) okresný súd zmenil II. výrok uznesenia z 1. júla 2022 tak, že žalobcovi vracia krátený súdny poplatok za odvolanie vo výške 1 419,25 eur cestou [REDACTED] po právoplatnosti uznesenia.

27. Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že okresný súd, posudzujúc možnosť vrátenia súdnych poplatkov sťažovateľovi vzhľadom na súdom schválený zmier strán sporu, dospel k záveru, že s poukazom na § 13 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch a na dátum zaplataenia súdnych poplatkov a dátum uzavretia zmiernu nemôžu byť súdne poplatky sťažovateľovi vrátené v rozsahu určenom II. výrokom uznesenia okresného súdu z 1. júla 2022. Z uvedeného dôvodu zmenil, aplikujúc § 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, II. výrok uznesenia o schválení zmiernu v časti vrátenia súdnych poplatkov sťažovateľovi a rozhodol o vrátení kráteného súdneho poplatku za odvolanie vo výške 1 419,25 eur.

28. Podľa § 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch ak vydá súd nesprávne rozhodnutie o poplatkovej povinnosti, takéto rozhodnutie zruší alebo zmení aj bez návrhu.

29. Podľa § 14 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach poplatkov sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku okrem § 357 písm. a).

30. Podľa čl. 3 ods. 1 Civilného sporového poriadku každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s ústavou, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

31. Citované ustanovenie § 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch zakladá oprávnenie súdu *ex officio* zrušiť alebo zmeniť nesprávne rozhodnutie o poplatkovej povinnosti, teda o povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Úzko súvisí s § 11 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého poplatok sa vráti, ak ho zaplatil ten, kto nebol povinný platiť alebo kto ho zaplatil na základe nesprávneho rozhodnutia súdu. V týchto prípadoch je zrušenie nesprávneho rozhodnutia súdu

predpokladom pre vrátenie poplatku, ktorý bol zaplatený na základe tohto nesprávneho rozhodnutia. Z gramatického (jazykového) a teleologického výkladu § 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že jeho aplikácia neprichádza do úvahy v prípadoch rozhodnutí, ktorými súd rozhoduje o vrátení súdneho poplatku, ktorý bol vyrubený správne, teda v čase rozhodovania o poplatkovej povinnosti išlo o správne rozhodnutie súdu o poplatkovej povinnosti.

32. Ústavný súd konštatuje arbitrárnosť postupu okresného súdu ktorý, aplikujúc § 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch na rozhodnutie o vrátení súdnych poplatkov, opätovne rozhodol o tomto nároku sťažovateľa, v dôsledku čoho porušil zásadu záväznosti a nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia a neprípustne zasiahol do právnej istoty sťažovateľa nastolenej právoplatným rozhodnutím súdu (uznesením o schválení zmiery), keď svoje rozhodnutie zmenil po tom, ako o vrátení poplatkov sťažovateľovi právoplatne rozhodol.

33. Ústavný súd považuje za podstatné upriamiť pozornosť okresného súdu na zmysel a účel právnej normy zakotvenej v § 11 ods. 7 druhej vete zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorej ak konanie skončia strany alebo účastníci schválením zmiery po začatí prvého pojednávania, vráti sa im 50 % zo všetkých zaplatených poplatkov. Predmetné pravidlo bolo do právnej regulácie vracania súdnych poplatkov inkorporované zákonom č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom dôvodová správa k nemu argumentovala tým, že ide o „snahu motivovať aj navrhovanou finančnou výhodou, ak strany svoj spor čiastočne alebo celkom vyriešia zmiernie v rôznych štádiách súdneho konania“. Nadväzne ústavný súd dodáva, že snaha zákonodarcu je nepochybne dôraznejšia a silnejšia v súdnych procesoch trvajúcich dlhší čas, a tak intenzívnejšie zaťažujúcich súdny systém i samotné vysluhovanie spravodlivosti. Preto má byť vôľa sporových strán uzavrieť zmier v dlhší čas trvajúcim konaní *a fortiori* „odmenená“ znížením poplatkového zaťaženia. Ak však všeobecný súd bude v procesných situáciách popísaného druhu striktnie pozitivisticky a, prioritizujúc jazykový výklad § 12 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch uplatňovať zákonnú lehotu obmedzujúcu možnosť rozhodnúť o vrátení súdneho poplatku, účel § 11 ods. 7 druhej vety bude popretý, a to práve v konaniach, ktorých dĺžka trvania determinuje potrebu oceniť motiváciu sporových strán zmieriť sa a dosiahnuť definitívne nastolenie stavu právnej istoty (III. ÚS 319/2020).

34. V uvedených súvislostiach stojí podľa názoru ústavného súdu v doplnkovej argumentačnej pozícii za úvahu aj historický výklad vzťahu § 13 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, ktorý je súčasťou regulácie súdnych poplatkov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona, a § 11 ods. 7 druhej vety zákona o súdnych poplatkov, ktorá (ako už bolo naznačené) sa súčasťou regulačnej matérie stala až od 1. septembra 2004. Ak totiž § 13 ods. 3 výslovne odkazoval na § 11 zákona o súdnych poplatkoch v období do 31. augusta 2004, nemožno vylúčiť, že zákonodarca pravidlo podľa § 11 ods. 7 druhej vety toho istého zákona mienil ako výnimku z naďalej uplatňovanej lehoty limitujúcej rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku, hoci to exaktne v texte právneho predpisu nevyjadril. Vhodnou procesnou cestou slúžiacou presadeniu naznačeného vzťahu oboch analyzovaných ustanovení potom môže byť i zužujúci výklad § 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch pri definovaní tam použitej kategórie „rozhodnutie o poplatkovej povinnosti“. Takýto interpretačný postoj nemožno vôbec vylúčiť s ohľadom na už zdefinovaný

účel § 11 ods. 7 druhej vety zákona o súdnych poplatkoch. Ústavný súd však predmetné úvahy predkladá výlučne na účel riadneho odôvodnenia vyhovujúceho výroku tohto nálezu, nie s ambíciou vstupovať na pôdu záväzného výkladu podústavného práva, čo mu neprináleží, keďže netvorí súčasť sústavy všeobecného súdnictva (III. ÚS 319/2020).

35. Ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd výkladom a aplikáciou § 12 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v posudzovanej časti napadnutého uznesenia porušil procesné princípy civilného sporového konania, nerešpektoval účel (pozri bod 31 tohto nálezu) aplikovaných právnych noriem v relevantných okolnostiach sťažovateľovej veci, a tým zasiahol do jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru I. výrokom napadnutého uznesenia (bod 1 výroku rozhodnutia).

36. Vzhľadom na konštatované porušenie označených práv sťažovateľa a zrušenie napadnutej časti uznesenia okresného súdu bolo bezpredmetné zaoberať sa námietkou sťažovateľa týkajúcou sa nesprávneho označenia žalobcu v záhlaví napadnutého uznesenia, ako aj jeho argumentáciou, že napadnuté uznesenie mal vydať vyšší súdny úradník, a nie sudca.

37. V sťažnostnom petite sťažovateľ navrhoval vysloviť porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu „v spojení“ s čl. 1 ods. 1 ústavy. Princíp právnej istoty je integrálnou súčasťou generálneho princípu právneho štátu (PL. ÚS 12/05) zaručeného v čl. 1 ods. 1 ústavy. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že budú ich správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06).

38. Ústavný súd však zdôrazňuje, že predmetné ustanovenie ústavy negarantuje fyzickým osobám a právnickým osobám žiadne základné práva a slobody, ale je adresované ako príkaz všetkým orgánom verejnej moci pri realizácii ich vrchnostenských úloh. V konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy však ústavný súd chráni základné práva a slobody sťažovateľov. Prioritne teda v konaní o ústavnej sťažnosti nejde o kontrolu súladu postupov a rozhodnutí orgánov verejnej moci s ústavou, ale o poskytovanie účinnej ochrany základným právam a slobodám sťažovateľov. Preto v tejto časti ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovел (bod 4 výroku rozhodnutia).

39. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

40. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru I. výrokom napadnutého uznesenia okresného súdu (predovšetkým dôvody uvedené v bodoch 29 až 33), bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu v jeho I. výroku (bod 2 výroku rozhodnutia).

IV.2. K namiatanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

41. Ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu I. výrokom napadnutého uznesenia okresného súdu nevyhovelo s ohľadom na skutočnosť, že napadnuté uznesenie okresného súdu v jeho I. výroku zrušilo, čím *ipso facto* poskytol súdnu ochranu všetkým právam sťažovateľa vrátane práv majetkových (bod 4 výroku rozhodnutia).

V.

Trovy konania

42. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním právnu zástupkyňou.

43. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2021, ktorá bola 1 163 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2022. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2022 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 193,83 eur. Takto stanovená odmena predstavuje pri dvoch úkonoch 387,66 eur, s režijným paušálom 2 x 11,63 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) spolu 410,92 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – repliku sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré mu nie sú známe, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, uvedená suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešnému sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 493,10 eur (bod 3 výroku rozhodnutia).

44. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu